

УХВАЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 48 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзацу першого статті 4, абзацу першого пункту 1, пункту 8 статті 4, частини четвертої статті 10, пунктів 8–10 частини першої статті 13, частини першої статті 14 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України»

м. Київ
17 червня 2015 року
№ 25-у/2015

Справа № 2-24/2015

Конституційний Суд України у складі суддів:

Бауліна Юрія Васильовича — головуючого,
Бринцева Василя Дмитровича,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гульгая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Саса Сергія Володимировича — доповідача,
Сергейчука Олега Анатолійовича,
Стецюка Петра Богдановича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шевчука Станіслава Володимировича,
Шишкіна Віктора Івановича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням 48 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзацу першого статті 4, абзацу першого пункту 1, пункту 8 статті 4, частини четвертої статті 10, пунктів 8–10 частини першої статті 13, частини першої статті 14 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 5 березня 1998 року № 183/98–ВР (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., № 35, ст. 237) з наступними змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Саса С. В. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

У С Т А Н О В И В:

1. Суб'єкт права на конституційне подання — 48 народних депутатів України — звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), положення абзацу першого статті 4, абзацу першого пункту 1, пункту 8 статті 4, частини четвертої статті 10, пунктів 8–10 частини першої статті 13, частини першої статті 14 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 5 березня 1998 року № 183/98–ВР з наступними змінами (далі — Закон).

Автори клопотання стверджують, що «згідно з частиною восьмою статті 107 Основного Закону України компетенція та функції Ради національної безпеки і оборони України визначаються законом, а не Конституцією України, як це передбачають зміни, внесені до частини першої статті 4 Закону».

Народні депутати України вважають, що відповідно до положень абзацу першого пункту 1 статті 4 та частини першої статті 14 Закону Рада національної безпеки і оборони України (далі — РНБО України) має право приймати самостійні рішення, однак вказані положення Закону не відповідають частині другій статті 8, частині другій статті 19, частині сьомій статті 107 Конституції України, оскільки РНБО України не є органом державної влади і не має права приймати правові акти.

У пункті 8 статті 4 Закону встановлено, що РНБО України координує і контролює діяльність органів виконавчої влади з протидії корупції, забезпечення громадської безпеки та боротьби із злочинністю з питань національної безпеки і оборони. Авторі клопотання вказують, що зазначені функції РНБО України у сфері протидії корупції та боротьби із злочинністю належать до компетенції Кабінету Міністрів України, а не до повноважень Президента України, та вважають, що пункт 8 статті 4 Закону суперечить положенням статей 6, 106, 107, 113, 116 Конституції України.

Суб'єкт права на конституційне подання стверджує, що положення частини четвертої статті 10 Закону, які передбачають обов'язковість виконання рішень РНБО України, введених у дію указами Президента України, лише для органів виконавчої влади, звужують сферу дії указів глави держави та порушують приписи частини третьої статті 106 Конституції України, згідно з якою укази Президента України є обов'язковими до виконання на території України.

У пунктах 8–10 частини першої статті 13 Закону визначено повноваження Секретаря РНБО України щодо координації і контролю за виконанням рішень РНБО України у період між її засіданнями, організації роботи Ставки Верховного Головнокомандувача у разі її утворення та участі у вирішенні кадрових питань Президентом України. Авторі клопотання вважають, що вказані положення Закону суперечать положенням статті 6, частини другої статті 102, статей 106, 107, 116, 117 Конституції України, оскільки звужують обсяг виключних повноважень Президента України.

На обґрунтування своїх тверджень народні депутати України наводять правові позиції Конституційного Суду України, викладені в рішеннях від 23 грудня 1997 року № 7-зп, від 5 жовтня 2005 року № 7-рп/2005, від 1 квітня 2008 року № 4-рп/2008, та посилаються на положення законів України «Про запобігання корупції», «Про оборону України», «Про військовий обов'язок і військову службу»,

«Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави».

2. Конституційний Суд України, вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Третьою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 10 червня 2015 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України», виходить з такого.

2.1. У Законі України «Про Конституційний Суд України» встановлено, що у конституційному поданні має зазначатися правове обґрунтування тверджень щодо неконституційності правового акта або його окремих положень (пункт 4 частини другої статті 39); предметом розгляду Конституційного Суду України може бути конституційне подання, в якому викладаються аргументи і стверджується про неконституційність законів, інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим (частина перша статті 71). Таким чином, суб'єкт права на конституційне подання, стверджуючи про невідповідність оспорюваного акта (його окремих положень) Основному Закону України, повинен навести правові аргументи щодо такої невідповідності (Ухвала Конституційного Суду України від 2 жовтня 2014 року № 86-у/2014).

У конституційному поданні не зазначено, яким саме положенням Конституції України не відповідає абзац перший статті 4 Закону, а на обґрунтування його неконституційності лише наведено зміст частини другої статті 19 та частини восьмої статті 107 Конституції України. Однак цитування окремих положень Конституції України та оспорюваних норм законів не є обґрунтуванням неконституційності останніх (Ухвала Конституційного Суду України від 27 грудня 2011 року № 66-у/2011).

Твердження суб'єкта права на конституційне подання, що РНБО України може приймати самостійні рішення, не можуть вважатися правовим обґрунтуванням невідповідності Конституції України положень абзацу першого пункту 1 статті 4 та частини першої статті 14 Закону. Згідно з частиною третьою статті 10 Закону прийняті рішення РНБО України вводяться в дію указами Президента України.

Народні депутати України не навели правових аргументів стосовно невідповідності положень пункту 8 статті 4 Закону окремим приписам Конституції України, зокрема не зазначили, яким чином цією нормою Закону, згідно з якою РНБО України координує і контролює діяльність органів виконавчої влади з протидії корупції, забезпечення громадської безпеки та боротьби із злочинністю виключно з питань національної безпеки і оборони, порушується принцип поділу влади і розширюються повноваження Президента України. Конституційний Суд України вже розглядав питання розподілу повноважень Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України у сфері національної безпеки і оборони України та в Рішенні від 25 лютого 2009 року № 5-рп/2009 вказав, що системний аналіз положень Конституції України дає підстави вважати, що Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України мають окремі конституційні повноваження у сферах національної безпеки і оборони

держави, але лише Президент України наділений конституційними повноваженнями здійснювати керівництво у цих сферах.

Автори клопотання не обґрунтували тверджень щодо неконституційності частини четвертої статті 10 Закону, згідно з якою рішення РНБО України, введені в дію указами Президента України, є обов'язковими до виконання органами виконавчої влади. Зокрема, народні депутати України не навели правових аргументів щодо невідповідності зазначених положень Закону приписам частини третьої статті 106 Конституції України, в якій передбачено, що укази Президента України є обов'язковими до виконання на території України.

Суб'єкт права на конституційне подання вказує на те, що Секретар РНБО України наділений повноваженнями щодо координації діяльності органів виконавчої влади. Проте відповідно до пункту 8 частини першої статті 13 Закону Секретар РНБО України здійснює у період між засіданнями РНБО України координацію і контроль тільки за виконанням її рішень органами виконавчої влади. Крім того, такі повноваження Секретаря РНБО України закріплено в частині другій статті 7 Закону, відповідно до якої він забезпечує виконання рішень РНБО України. Отже, у конституційному поданні не наведено правових аргументів на підтвердження неконституційності положень пункту 8 частини першої статті 13 Закону.

Таким чином, є підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в цій частині згідно з пунктом 2 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом.

2.2. Згідно зі статтями 147, 150 Конституції України до повноважень Конституційного Суду України належить, зокрема, вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність) законів України.

Народні депутати України, висловлюючи думку про неконституційність положень пунктів 9, 10 частини першої статті 13 Закону, вказують на їх неузгодженість із положеннями законів України «Про оборону України», «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави». Проте усунення розбіжностей між приписами законів до повноважень Конституційного Суду України не належить; це питання вирішується в законодавчому порядку (Ухвала Конституційного Суду України від 19 лютого 2004 року № 14-у/2004).

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в цій частині згідно з пунктом 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — невідомість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному поданні.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, статтями 39, 40, 45, 50, 71 Закону України «Про Конституційний Суд України», Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 48 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзацу першого статті 4, абзацу першого

пункту 1, пункту 8 статті 4, частини четвертої статті 10, пунктів 8–10 частини першої статті 13, частини першої статті 14 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 5 березня 1998 року № 183/98–ВР з наступними змінами на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом, та непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному поданні.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ